

خاتمة: قواطع الصلاة

مبطلات نماز:

قسمان، أحدهما: يبطلها عمداً وسهواً، وهو كل ما يبطل الطهارة سواء دخل تحت الاختيار أو خرج، كالبول والغائط ما شابههما من موجبات الوضوء، والجنابة والحيض وما شابههما من موجبات الغسل.

دو گونه هستند:

اول: چیزهایی که چه عمدی و چه سهوی انجام شود، نماز را باطل می‌کند، که عبارت‌اند از: هرچه که طهارت را باطل می‌کند، چه به اختیار انسان باشد و چه بدون اختیار، مانند خروج ادرار و مدفوع و سایر مواردی که وضو^(۱) را باطل می‌کند، و جنابت و حیض و آنچه شبیه آن‌ها که از مبطلات غسل باشد.^(۲)

الثاني: لا يبطلها إلا عمداً، وهو: وضع اليمين على الشمال، والاتقات إلى ما وراءه، والكلام بحرفين فصاعداً، والقهقهة، وأن يفعل فعلاً كثيراً ليس من أفعال الصلاة، والبكاء لشيء من أمور الدنيا، والأكل والشرب الكثير أما القليل فلا يضر بالصلاة كالمبتقي في الفم من الطعام، أو شرب الماء في صلاة الوتر لمن أصابه عطش وهو يريد الصوم في صبيحة تلك الليلة، لكن لا يستدبر القبلة. وعقص الشعر للرجل مكروه.

دوم: مواردی که فقط در صورتی نماز را باطل می‌کند که از روی عمد باشد که عبارت‌اند از: گذاشتن دست راست روی دست چپ، برگرداندن سر به پشت، سخن گفتن به دو حرف یا بیشتر (مگر اینکه برای یادآوری امام به تعداد رکعت‌ها باشد که در این صورت نمازش باطل نمی‌شود؛ مثل اینکه امام نماز ظهر را سه رکعت بخواند و تشهد بگوید و سلام دهد، که در این صورت مأموم به او می‌گوید: «ما فقط سه رکعت خواندیم» تا به امام یادآور شود، و اشکالی بر مأموم نیست که -بعد از یادآوری به امام- بایستد و با امام رکعت چهارم را به پایان برساند)، قهقهه زدن، انجام حرکات و کارهای فراوانی که جزو اعمال نماز نباشد، گریه کردن برای امور دنیوی، خوردن و آشامیدن اگر زیاد باشد، اما خوردن مقدار کم -مانند آنچه از غذا در میان دندان‌ها باشد- نماز را باطل نمی‌کند. خوردن آب برای کسی که نماز وتر می‌خواند و تشنه است و می‌خواهد صبح آن روز، روزه بگیرد -به شرطی که به قبله پشت نکند- نیز نماز را باطل نمی‌کند.

1- مانند باد و خواب و بی‌هوشی. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 82)

2- مانند نفاس و استحاضه و مس میت. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 82)

ویکره: الالتفات یمیناً وشمالاً، والتثاؤب، والتمطی، والعبث، ونفخ موضع السجود، والتنخم، وأن یبصق، أو یفرق أصابعه، أو یتأوه، أو یئن بحرف واحد، أو یدافع البول والغائط والریح. وإن كان خفه ضیقاً استحب له نزعہ لصلاته.

مکروهات نماز:

به چپ و راست نگرستن، خمیازه کشیدن، کشیدن دست‌ها برای رفع خستگی و خواب، انجام کار بی‌هوده [مثلاً با ریشش یا با لباسش بازی کند]، فوت کردن محل سجده، خارج کردن اخلاط از سینه یا سر [شبهه حالتی که فردی که سرماخورده است انجام می‌دهد]، آب دهان انداختن، صدای مفاصل انگشتان را درآوردن، و آه کشیدن و ناله کردن، یک حرف را کشیدن و جلوی ادرار و فضولات و باد شکم را گرفتن. همچنین اگر پاپوش نمازگزار تنگ باشد مستحب است که برای نماز آن را از پا خارج کند. بستن و بافتن مو برای مرد در حین نماز مکروه است.

مسائل أربع:

مسائل چهارگانه:

الأولى: إذا عطس الرجل في الصلاة يستحب له أن يحمده الله، وكذا إن عطس غيره يستحب له تسميته.

اول: اگر شخص حین نماز عطسه کند، مستحب است «الحمد لله» بگوید؛ و همچنین اگر کسی غیر از او عطسه کرد، مستحب است تسمیت کند (یرحمکم الله بگوید).

الثانية: إذا سلم عليه يجوز أن يرد مثل قوله: سلام عليكم، ولا يقول: وعليكم السلام.

دوم: اگر کسی به نمازگزار سلام کند می‌تواند با همان لفظ پاسخ دهد، مثلاً اگر به او بگویند: «سلام علیکم»، نباید بگوید: «و علیکم السلام».

الثالثة: يجوز أن يدعو بكل دعاء يتضمن تسيباً أو تحميداً، أو طلب شيء مباح من أمور الدنيا والآخرة، قائماً وقاعداً وراكعاً وساجداً، ولا يجوز أن يطلب شيئاً محرماً، ولو فعل وهو يعلم بحرمة بطلت صلاته.

سوم: خواندن دعاهایی که دارای تسیب و ستایش خداوند است یا طلب چیزی از امور مباح دنیوی و اخروی، در حال قیام و نشستن و رکوع و سجود، جایز است. نمازگزار نمی‌تواند برای چیزی که حرام است دعا کند و اگر چنین کند و بداند خواسته‌اش حرام است، نمازش باطل است.

الرابعة: يجوز للمصلي أن يقطع صلاته إذا خاف تلف مال، أو فرار غريم، أو تردي طفل وما شابه ذلك، ولا يجوز قطع صلاته اختياريًا.

چهارم: نمازگزار می‌تواند برای جلوگیری از تلف شدن مال و یا فرار کسی که به نمازگزار بدهکار است و یا به خطر افتادن جان کودک و مشابه آن، نماز را قطع کند، ولی در حال غیر اضطرار جایز نیست نماز را قطع کند.⁽³⁾

3- اگر وسط نماز، کاری انجام دهد که نمی‌داند نماز را باطل می‌کند یا نه، نمی‌تواند به خاطر شک نماز را بر هم بزند. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء

